

3. Нікулочкіна О. В. Розвиток інформаційної компетентності вчителя початкових класів у системі післядипломної освіти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 03.00.04. Запоріжжя, 2009. 23 с.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Борисова Тетяна

ДИЗАЙН-ЕРГОНОМІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Дизайн-ергономічна компетентність майбутніх учителів технологій – це інтегративна професійно-особистісна якість, яка включає естетичну та ергономічну складові професійної педагогічної діяльності (володіння основами дизайну та ергономіки), здатність планувати та організовувати навчально-виробничі процеси з врахуванням вимог безпеки та гігієни шляхом проектування комфортного освітнього середовища. Формування такої здатності потребує активізації аналітичного мислення, спрямованість на впровадження освітніх інновацій, креативність, дотримання етичних норм та забезпечення соціально-комфортної взаємодії.

Дизайн-ергономічна компетентність як інтегративна професійно-особистісна якість, необхідна для здійснення творчої педагогічної діяльності. Дефініція дизайн-ергономічної компетентності розкривається через інноваційність, мобільність, ергономічність змісту фахової підготовки майбутніх учителів технологій. Сутнісні характеристики професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів технологій принципово відрізняють дизайн-ергономічну діяльність від інших видів професійної діяльності, а також характеризують дану якість педагога як ту, що відрізняється від інших його особистісних якостей і від професійних вимог до учителів інших освітніх компонентів.

Проведений аналіз дизайн-ергономічної діяльності дозволив з'ясувати специфіку її змістовного характеру та надати своє бачення проблемі дослідження. Дизайн-ергономічну компетентність ми розглядаємо як інтегральну характеристику, яка включає здатності з розробки, освоєння та втілення в практику професійно-педагогічної діяльності ергономічно доцільних та естетично привабливих складових, що ґрунтуються на відповідних знаннях та уміннях з основ дизайну і ергономіки. У нашому дослідженні ми з'ясуємо структурні особливості означеної компетентності, спираючись на припущення щодо існування загальної структури будь-якого виду компетентності. Наприклад, І. Гевко розглядає їх «через знання та розуміння (теоретичні), знання як діяти (практичні), знання як бути (цінності)» [1]. У складі компетентності І. Трубавіна виділяє когнітивний, діяльнісний і ціннісний компоненти [3]. Л. Куцак виділяє серед складових професійної компетентності виділяє соціальну спрямованість; ціннісно-сміслові відношення до діяльності; практико-орієнтованість; ситуаційний характер як прояв особливостей конкретної професійної діяльності; особистісні якості, які дозволяють оптимально організувати діяльність [2].

Визначення складників дизайн-ергономічної компетентності майбутніх учителів технологій відбувається на основі дослідження їх діяльності. У результаті цього було визначено, що педагог повинен мати стійку мотивацію до креативної

професійної діяльності, прагнути до вдосконалення освітнього середовища, самоосвіти, і поряд з цим, уміти мотивувати учнів до самоорганізації безпечного та комфортного простору для навчальної та творчої діяльності. Цю особливість ми визначили як ціннісно-мотиваційну складову дизайн-ергономічної компетентності.

Професійно-педагогічна діяльність учителя технологій є багатогранною. Поряд із високим рівнем психолого-педагогічної підготовки для забезпечення комфортного освітнього середовища, учитель повинен оволодіти комплексом знань умінь та навичок фахового спрямування. У своїй професійно-педагогічній діяльності учитель технологій, перш за все, повинен добре володіти теоретичним матеріалом із фахових дисциплін, що забезпечують технологічну підготовку учнів. І поряд з цим доцільним є комплекс знань, умінь та ставлень до розуміння сутності естетичності та безпечності навчально-виробничих процесів. Тому на одній із перших позицій у структурі дизайн-ергономічної компетентності виділяємо когнітивну складову.

Окрім цього, майбутньому учителю технологій необхідно володіти системою знань щодо інноваційної професійної діяльності та вміти застосувати її на практиці, використовуючи всі можливості для забезпечення комфортних умов навчання для всіх учасників освітнього процесу. Задовольняти особливі потреби окремих груп здобувачів освіти.

Застосування принципово нової організації навчального процесу змінює діяльність тих, хто навчається. Тепер її головною ознакою стає не отримання готових знань через ретрансляційну роботу педагога, а сумісний з ним або самостійний пошук знань через активізацію пізнавальних навичок. Тому викладач повинен чітко відстежувати результати цих дій і швидко корегувати діяльність, активізуючи рефлексивний та дослідницький інструментарій. Таким чином, у ході дослідження виділено такі складові дизайн-ергономічної компетентності майбутнього учителя технологій: ціннісно-мотиваційну, когнітивну, діяльнісну та креативну компоненти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ігор Гевко Професійні компетенції сучасного вчителя технологій як основи його самореалізації. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 15. 2017. С. 233–242.
2. Куцак Л.В. особливості формування професійної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання в умовах професійної підготовки. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. 2010. Вип. 26 (30). С. 153–161.
3. Трубавіна І.М. Компетентнісний підхід в закладах вищої педагогічної освіти. *Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення*: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Тернопіль : ТНПУ, 2020. С. 26–28.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Гайдук Яна

ІНДИВІДУАЛІЗОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Проблеми індивідуалізації навчального процесу пов'язані з різним вихідним рівнем технічних, технологічних, графічних та художньо-естетичних знань і вмінь студентів, а також зумовлені запровадженням індивідуальної траєкторії навчання у